

Liikenne- ja
viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriön
tilinpäätöskannanotot
hallinnonalan virastojen ja
laitosten sekä televisio- ja
radiatorahaston vuoden 2012
tilinpäätöksistä

Kesäkuu 2013

SISÄLTÖ

LIIKENNEVIRASTO	3
LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTO	9
VIESTINTÄVIRASTO	14
VALTION TELEVISIO- JA RADIORAHASTO	20
ILMATIETEEN LAITOS	25

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTOT

Sisältö

Tähän yhteenvetoon on koottu liikenne- ja viestintäministeriön antamat talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momentin mukaiset tilinpäätöskannanotot hallinnonalan virastojen ja laitosten sekä valtion televisio- ja radiorahaston vuoden 2012 tilinpäätöksistä.

Tilinpäätöskannanotossaan ministeriön on lausuttava:

- 1) arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta;
- 2) ovatko käytetyt tuloksellisuuden raportoinnin perusteet ohjauksen ja tulosvastuun kannalta asianmukaisia sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista;
- 3) mihin toimenpiteisiin virastoissa tai laitoksissa sekä rahastossa on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi;
- 4) mihin toimenpiteisiin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi.

Jakelu

Hallinnonalan virastot ja laitokset sekä televisio- ja radiorahasto
Hallinnonalan virastojen ja laitosten talousjohto

Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarain controller -toiminto
Valtiokonttori

Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenneministeri
Asunto- ja viestintäministeri
Kansliapäällikkö
Erityisavustajat
Liikenne- ja viestintähallinnon controller
Osastot ja yksiköt
Virastojen ja laitosten ohjauksesta vastaavat

Liikennevirasto

Tilinpäätöskannanotto Liikenneviraston vuoden 2012 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa perustellun tilinpäätöskannanottonsa Liikenneviraston vuoden 2012 tilinpäätöksestä. Kannanotto perustuu talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momenttiin.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Liikenneviraston tilinpäätös on selkeästi laadittu ja siinä esitetyt tiedot ovat pääosin oikeita ja riittäviä. Valtiontalouden tarkastusvirasto on kuitenkin esittänyt useita talousarvion toteutumalaskelmaa, tasetta ja tuloksellisuuden laskentaa koskevia virheitä tai puutteita. VTV toteaa myös, ettei Liikenneviraston sisäistä valvontaa ole järjestetty talousarviosta annetun asetuksen mukaisella tavalla. Valtiontalouden tarkastusviraston Liikennevirastolle asettamat ilmoitusvelvollisuudet käsitellään jäljempänä.

Arvio tulokellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Ministeriö toteaa, että Liikennevirastolla oli vaativa vuosi, mutta kaikesta huolimatta monin tavoin tuloksekas.

Ministeriö toteaa, että Liikennevirasto on toimillaan edesauttanut hallitusohjelman toimeenpanoa sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenneviraston välisessä tulosopimuksessa määriteltiin viraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa. Toiminnan painopisteiksi vuonna 2012 Liikennevirastolle asetettiin toimivat matka- ja kuljetusketjut, liikenneturvallisuuden parantaminen, ilmastonmuutoksen hillintä, toimintatapojen yhtenäistäminen ja tuottavuuden parantaminen tietotekniikan avulla sekä hankintamenettelyjen kehittäminen siten, että ne edistävät innovaatioita ja uusia menettelytapoja.

Virasto on tilinpäätöksessään arvioinut toimintansa vaikuttavuutta tulosopimuksessa esitetyn roolinsa mukaisesti. Ministeriö panee tyytyväisenä merkille erityisesti rautatieliikenteen häiriönhallinnan uudistetut toimintamallit sekä muut toimet, mitkä ovat johtaneet annettu rautatieliikenteen täsmällisyyden parantumiseen. Liikenteenhallinnan yhteistyötä on tiivistetty suurilla kaupunkiseuduilla, mikä edesauttaa näiden seutujen liikenteen toimivuutta. Myös tieliikenteen turvallisuutta on pyritty parantamaan.

Tulostavoitteet

Liikennevirasto saavutti hyvin sille asetetut tulostavoitteet. Liikennevirasto on myös selkeästi analysoinut ja raportoinut tulostavoitteiden saavuttamisesta sekä syistä, jotka ovat johtaneet siihen, ettei joitakin tavoitteita ole saavutettu.

Virastolle asetettiin yhteensä 17 tavoitetta (lisäksi mukana kaksi tavoitetta, joiden tuloksia ei kuitenkaan ole saatavissa vuodelta 2012). Näistä tavoitteista ainoastaan kaksi jäi saavuttamatta: radanpidosta johtuvia viivästyksiä lähiliikenteessä sekä työn tuottavuuden kehittymistä koskevat tavoitteet. Päälystetyn tieverkon kunto on heikentynyt, mutta tavoite on asetettu käytettävissä olleisiin resursseihin nähden. Positiivista huomiota kiinnittää erityisesti radanpidosta johtuvien viivästysten väheneminen kaukoliikenteessä sekä huonokuntoisten siltojen määrän väheneminen. Vuonna 2010 ja 2011 radanpidosta johtuneet viivästykset olivat 8-10 %:n luokkaa, vuonna 2012 enää 3,9 %.

Sidosryhmätyytyväisyys on myös jonkin verran parantunut ja oli 3,5 (vuonna 2011 3,42).

Seurattavat mittarit

Seurattavista mittareista ministeriö kiinnittää huomiota erityisesti kolmeen mittariin. Kevyen liikenteen väylien kunnon merkittävä heikkeneminen on huolestuttava trendi myös liikennepolitiikan tavoitteiden kannalta. Ministeriö kehottaa sen vuoksi virastoa priorisoimaan toiminnassaan korkealle ko. väylien kunnon.

Positiivista on, että ruuhkautuvien pääteiden määrä on vähentynyt selvästi parin viime vuoden aikana. Ruuhkautuminen on Liikenneviraston mukaan vähentynyt kaikilla muilla kaupunkiseudulla paitsi Oulun seudulla.

Henkilöstön tyytyväisyys on parantunut ja oli 3,5 (3,4 vuonna 2011).

Ministeriö kiinnitti tulosneuvotteluissa huomiota myös Liikenneviraston tilinpäätöksessään esittämään tasoristeysten turvallisuuteen. Tasoristeys-onnettomuuksien määrä valtion rataverkolla on selvästi lisääntynyt huolimatta tasoristeysten määrän vähenemisestä. Ministeriö kehotti Liikennevirastoa kiinnittämään tasoristeysturvallisuuteen erityistä huomiota. Ministeriö panee tyydytyksellä merkille, että Liikennevirasto on jo yhdessä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa arvioinut mahdollisia tasoristeysturvallisuuden parantamismahdollisuuksia ja -keinoja. Ministeriö kehottaa Liikennevirastoa edelleen jatkamaan yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa.

Arvio tilinpäätösanalyysistä

Ministeriö on arvioinut viraston tilinpäätösanalyysiä. Arvioinnissa on otettu huomioon tilintarkastajan näkemykset. Tilintarkastuksessa virasto on saanut useita laillisuushuomautuksia. Ministeriö kiinnittää tässä tilinpäätöskannanotossa huomiota oleellisimpiin ja merkittävimpiin asioihin. Liikenneviraston on toimitettava ministeriölle tiedoksi Valtiontalouden tarkastusvirastolle laatimansa ilmoitus, mihin toimenpiteisiin virasto on ryh-

tynyt/aikoo ryhtyä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Valmistelutilanne käydään läpi syksyn 2013 aikana.

Budjetointimenettelyt

Valtiontalouden tarkastusvirasto on kertomuksessaan kiinnittänyt huomiota valtion talousarviossa noudatettaviin budjetointimenettelyihin, joista vastaavat liikenne- ja viestintäministeriö ja valtiovarainministeriö yhdessä. Liikennevirasto kirjanpitoyksikkönä on vastuussa lähinnä tietojen antamisesta.

Väylähankkeiden budjetointimenettelyjen kehittämistä ja vaihtoehtoja on selvitetty yhdessä valtiovarainministeriön, Valtiontalouden tarkastusviraston ja Valtiokonttorin kanssa. Käydyissä keskusteluissa 5.6.2013 on sovittu linjauksista ja etenemisaikataulu.

Väyläverkon kehittämismomenttien väliset siirrot

Valtiontalouden tarkastusvirasto on kertomuksessaan esittänyt useita puutteita tapaan, jolla 13 hanketta siirrettiin momentilta 31.10.78 momentille 31.10.77 vuoden 2012 talousarviossa. VTV on antanut asiasta ilmoitusvelvollisuuden Liikennevirastolle. VTV kiinnitti huomiota erityisesti siihen, että hankkeiden siirtoa ei oltu riittävästi perusteltu eikä selvitetty, mitkä tekijät erottivat hankkeiden budjetoimisen ao. kahdelle eri momentille. VTV kiinnitti huomiota myös hankkeille myönnettyjen valtuuksien siirtoon (siirtämättä jättämiseen).

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriö halusivat selkeyttää nk. perinteisellä suoralla budjettirahoituksella rahoitettavat hankkeet sekä nk. jälkirahoituksella rahoitettavat hankkeet, joihin ulkopuoliset osallistuvat myös eräiltä osin lopullisena rahoittajana (avustavat hankkeen kustannuksia). VTV:n vaatimuksesta johtuen jälkimmäisissä tapauksissa, joissa ulkopuolisen rahoitusosuus ei aiheuta lainkaan valtiolle maksettavia menoja, tulisi jättää talousarvion ulkopuolelle. Näiden hankkeiden budjetointitapaa on muutettu VTV:n vaatimuksen mukaiseksi.

Momenttien välistä siirtoa olisi voinut perustella enemmän. Sen sijaan valtuuksien siirto momentille toiselle on haasteellisempaa ja liittyy laajempaan kysymykseen väylähankkeiden valtuusmenettelystä.

TEN-tuet

Valtiontalouden tarkastusviraston havaintojen mukaan TEN-tukien käsittely on talousarvion ja valtion talousarviosta annetun lain vastainen eikä niiden kirjaustapa vastaa valtion kirjanpitokäsikirjan ohjeistusta. VTV on asettanut Liikennevirastolle asiasta ilmoitusvelvollisuuden.

Ministeriön näkemyksen jos menot on maksettu perusväylänpidon momentilta, niin myös TEN-tulo voidaan lukea momentin hyväksi. Mikäli menot on maksettu investointimomenteilta, budjetoidaan TEN-tulo momentille 12.31.10 Liikenneviraston tulot ja vastaava summa menomomentille 31.10.77 Väyläverkon kehittäminen.

Liikennehankkeiden suunnittelukustannusten budjetointimenettelyä on muutettu. Vuoden 2013 talousarviosta lähtien momentille 31.10.77 Väylä-

läverkon kehittäminen on erillisenä käyttökohteena otettu kohta Muu kehittämisen hankesuunnittelu. Tähän budjetoidaan sijoitusmenomomenteilta rahoitettavien investointihankkeiden hankesuunnittelusta aiheutuvat menot ennen kuin hankkeen aloittamisesta tehdään päätös valtion talousarvion yhteydessä. Muutos koskee uusia suunnitteluhankkeita. Jo käynnissä olevien suunnitteluhankkeiden menot maksetaan siltä momentilta, josta niiden menojen maksaminen on aloitettu. Vuoden 2012 toisen lisätalousarvion yhteydessä saatuja TEN-tukia vastaava lisäys budjetoitiin määrärahan lisäykseksi momentille 31.10.77 Väyläverkon kehittäminen ja tulomomentille 12.31.10 Liikenneviraston tulot.

Määrärahojen kohdentaminen

Valtiontalouden tarkastusvirasto on asettanut Liikennevirastolle ilmoitusvelvollisuuden menojen kohdentamisesta väärälle varainhoitovuodelle. Momentille 31.10.20 Perusväylänpito on vuodelle 2013 kohdistetu 1,5 milj. euroa vuodelle 2012 kuuluvia menoja.

VTV:n havaintojen mukaan momentille 31.10.76 Maa- ja vesialueiden hankinnat on kohdistettu 73 000 euroa vuodelle 2012 kuuluneita menoja, mistä syystä arviomääräraha on ylittynyt. Kyseinen meno olisi pitänyt olla mukana Liikenneviraston ministeriölle toimittamassa arviomäärärahan ylityslupahakemuksessa. Liikenneviraston on yhdessä ELY-keskusten ja Maanmittauslaitoksen kanssa kehittävä toimintakäytäntöjä, jotta määrärahan käyttötarpeita voidaan arvioida paremmin.

Yhteenvedona ministeriö painottaa, että liikennehankkeiden valtuuksien ja taloudenhallinta on osa hankehallintaa. Liikenneviraston on varmistuttava siitä, että hankehallinta ja talousosaaminen sekä valtuuskirjapitoa tukevat tietojärjestelmät ovat riittävällä tasolla, jotta aikaisempina vuosina tapahtuneet virheet kyetään välttämään.

Tuloksellisuuden laskentatoimi

Liikennevirasto on tilinpäätöksessään raportoinut selkeästi maksullisen toiminnan tuloksesta ja kannattavuudesta sekä tuonut esiin laskemiin liittyvät epävarmuustekijät. Myös Valtiontalouden tarkastusviraston näkemyksen mukaan kustannuslaskelmien laatimisperiaatteet ovat parantuneet edellisiin vuosiin nähden virastossa tehdyn kehittämistyön tuloksena.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus sisältää kuitenkin ilmoitusvelvollisuuden tuloksellisuuden laskentatoimen järjestämisestä eräiltä osin koskien muun muassa kustannuslaskentaa. Ministeriö yhtyy tarkastusviraston kannanottoihin. Ministeriö kuitenkin kiinnittää huomiota väylänpidon taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevien tietojen kehittämistarpeiden osalta siihen, että useat ratkaisut vaativat valtionhallinnon yleisiä linjauksia.

Lisäksi ministeriö toteaa, että Liikenneviraston tulee maksuasetuksen valmistelun yhteydessä päivittää viraston maksupolitiikan yleiset periaatteet ja ottamaan huomioon tarkentuneiden laskentamenetelmien tuottamat tiedot suoritteiden hintojen määrittelyssä.

Arvio viraston sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta

Liikenneviraston sisäinen tarkastus on arvioinut sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä. Sisäisen valvonnan tilaan on arvioitu soveltaen COSO ERM –viitekehikseen perustuvaa sisäisen valvonnan arviointikehikkoa.

Arviointilausumassa todetaan, että viraston sisäisen valvonnan järjestämisen ei voida todeta olleen kaikilta osin asianmukaisella tasolla. Myös Valtiontalouden tarkastusvirasto huomauttaa asiasta tilintarkastuskertomuksessaan.

Lausumassa on esitetty erityisesti neljä sisäisen valvonnan kehittämiskohdetta: Liikenneviraston johtamisen kehittäminen, henkilöstöresurssien hallinnan parantaminen, taloudenhoidon puutteiden korjaaminen sekä riskienhallintaohjeistuksen käytäntöön vieminen. Valtiontalouden tarkastusvirasto pitää kehittämiskohteita koskevia arvioita yleisluonteisina ja toteaa, että sisäisen valvonnan ajan tasalle saattaminen edellyttää avoimuutta ja rohkeutta tuoda uudistamista edellyttävät vastuualueet ja menettelytavat esille.

Ministeriö pitää esitettyjä kehittämiskohteita osuvina. Ministeriö painottaa, että viraston tulee varmistua siitä, että toiminnan käytännöissä sisäisen valvonta toimii. Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastuksessaan havainnut eräitä puutteita, joiden poistamiseksi Liikenneviraston on varmistuttava siitä, että sillä on kattava ohjeistus talouden prosesseissa ja huolehdittava, että ohjeistusta noudatetaan. Lisäksi Liikenneviraston on huolehdittava riittävästä tiedonkulusta Valtiontalouden tarkastusvirastolle.

Ministeriö pitää tärkeänä, että Liikennevirasto varmistaa talousosaamisen erityisesti liikennehankkeissa. Lisäksi hankkeiden tilan ja määrärahojen käytön seuranta vaatii jatkossa erityistä huomiota. Liikenneviraston 1.7.2013 voimaan tuleva uusi organisaatio tullee parantamaan talouden hallinnan mahdollisuuksia. Liikenneviraston on varmistettava jatkossa taloudesta vastaavien ja toimialojen välinen saumaton yhteistyö ja tiedonkulku.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö kehottaa virastoa tehostamaan yhteistyötä ELY-keskusten kanssa sekä huolehtimaan ELY-keskusten liikennevastuualueiden yhtenäisestä ohjeistuksesta ja varmistua ohjeiden noudattamisesta.

Liikenneviraston on huolehdittava joukkoliikenneasioiden ohjauksesta ja ohjeistuksesta sekä avustusten myöntämisestä siten kuin asiasta on sovittu ministeriön ja viraston välisessä tulossopimuksessa.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tuloksellisuuden parantamiseksi

Tulosohjauksen kehittämistä ja ohjausprosessien selkiyttämistä jatketaan ja tuottavuuden mittaamista kehitetään.

Ministeriö tulee selvittämään väylänpitoa koskevan substanssilainsäädäntöä ottaen huomioon erilaiset liikennehankkeiden rahoitusmallit ja tienpito-tehtävien organisointi. Säädöshanke kytketään liikennepoliittisen selonteon toteuttamistoimenpiteisiin.

Edelleen tavoitteena on kehittää virastojen ja laitosten sekä ministeriön välistä kumppanuutta.

Merja Kyllönen
Liikenneministeri

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Tiedoksi

Liikenneministeri
Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikennepoliitiikan osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikennehallinnon ohjaus -yksikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö, yleinen osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, talousyksikkö

Liikenteen turvallisuusvirasto

Tilinpäätöskannanotto Liikenteen turvallisuusviraston vuoden 2012 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa perustellun tilinpäätöskannanottonsa Liikenteen turvallisuusviraston vuoden 2012 tilinpäätöksestä. Kannanotto perustuu talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momenttiin.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Liikenteen turvallisuusviraston tilinpäätös on selkeästi laadittu ja siinä esitetyt tiedot ovat pääsääntöisesti oikeita ja riittäviä. Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista.

Tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa on esitetty toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevat tiedot olennaisilta osin oikeina ja riittävinä.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Ministeriö toteaa, että Liikenteen turvallisuusvirasto on toimillaan edesauttanut hallitusohjelman toimeenpanoa ja liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Virasto on aktiivisesti osallistunut vuonna 2012 valmistuneen liikennepoliittisen selonteon valmistelutyöhön sekä selonteossa todettujen linjausten toteuttamisen käynnistämiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenteen turvallisuusviraston välisessä tulossopimuksessa määriteltiin viraston rooli yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa. Toiminnan painopisteiksi vuonna 2012 asetettiin vastuullisen liikennekultuurin edistäminen yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa, toimialan palveluiden ja tehtävien kehittäminen, aktiivinen vaikuttaminen kansallisilla ja, EU- ja kansainvälisillä foorumeilla, henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen sekä liikenteen tilastoinnin ja analyysin kehittäminen ja tiedon saatavuuden parantaminen.

Virasto on tilinpäätöksessään todennut roolinsa yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamisessa, mutta ei ole erikseen arvioinut oman toimintansa vaikutusta näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Ministeriö panee kuitenkin tyytyväisyydellä merkille viraston roolin osana hallinnonalan vuoden 2012 toimintaa ja hallinnonalan tavoitteiden saavuttamista.

Viraston toimintakertomuksen mukaan vuonna 2010 toteutettujen yt-neuvottelujen jälkeen oli irtisanomisuhan alla vuoden 2012 lopussa 15 henkilöä. Ministeriö pitää hyvänä, että virasto jatkaa yhdessä henkilöstön

kanssa ponnisteluja sellaisten ratkaisujen löytämiseksi, joilla irtisanomiset voitaisiin välttää.

Tulostavoitteet

Kertomusvuosi oli viraston kolmas toimintavuosi koko liikennejärjestelmän turvallisuutta kehittävänä, liikenteen ympäristöystävällisyyttä edistävänä ja liikennejärjestelmän sääntely- ja valvontatehtävistä vastaavana virastona. Virasto otti vuoden 2012 alussa käyttöön uuden organisaation, jossa virastolla ei enää ole liikennemuotokohtaisia toimintokokonaisuuksia, vaan toiminnot on organisoitu prosessien mukaisesti. Vuotta on leimannut uusien yhtenäisten toimintamallien kehittäminen ja osaamisen laajentaminen. Samalla viraston toiminnan alueellistamista on jatkettu suunnitelmien mukaisesti.

Uuden organisaation mukaisen toiminnan käynnistäminen on ollut virastolle iso ponnistus. Muutosvaiheesta huolimatta virasto on pystynyt varsin tyydyttävästi turvaamaan perustehtäviensä hoitamisen. Ministeriö panee tyytyväisenä merkille, että keskeisten asiakas- ja sidosryhmien tyytyväisyystaso parani edellisvuodesta ja sitä koskeva tavoite saavutettiin. Tulosta (3,6) on pidettävä varsin hyvänä.

Liikenteen turvallisuusvirastolle oli asetettu vuodelle 2012 yhteensä 22 tavoitetta, joista se saavutti 16. Tavoitteet toteutuivat edellisvuotta paremmin. Tulostavoitteiden poikkeamille virasto on esittänyt perustelut.

Ministeriö kiinnittää kannanotossaan huomiota lähinnä niihin tavoitteisiin, joita virasto ei saavuttanut tai saavutti erityisen hyvin.

Tuotokset ja laadunhallinta

Keskeisimmät saavuttamatta jääneet tavoitteet koskevat viraston vastuulla olevien normien antamista ja katsastustoimipaikkojen hylkäysprosenttien poikkeamia koskevia tavoitteita.

Ministeriö toteaa, että normien antamista koskevan tavoitteen alittumiseen johtanut ongelma on tunnistettu ja ryhdytty sen johdosta toimiin sekä Liikenteen turvallisuusvirastossa että ministeriössä.

Katsastustoiminnan valvontaa koskevan tavoitteen toteutumattomuuteen vaikutti viraston mukaan se, että autojen keski-ikä vaihtelee katsastustoimipaikkojen välillä merkittävästi ja jo tämän voidaan olettaa muodostavan merkittävän perusteen hylkäysprosenttipoikkeamalle ja tavoitteen saavuttamattomuudelle. Toteuman parantuminen edellisvuodesta on myönteistä, mutta tilanne ei edelleenkään ole tyydyttävä. Ministeriö panee kuitenkin tyytyväisyydellä merkille, että Liikenteen turvallisuusvirasto on kehittämässä katsastustoiminnan valvontamenetelmiä. Ministeriö pitää ensiarvoisen tärkeänä, että valvonnan uskottava järjestäminen varmistetaan. Katsastuslain uudistukseen liittyen viraston tulee seurata tehokkaasti uudistuksen vaikutuksia katsastuksen saatavuuteen ja hintoihin sekä vaikutuksia korjaamojen harjoittaman katsastustoiminnan valvontatarpeeseen ja valvonnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Ministeriö toteaa tyytyväisenä, että virasto saavutti erityisen hyvin valvontasuunnitelman toteutumista (tavoite 90 %, toteuma 99 %) ja kuljetajantutkinnon laadunvarmistussuunnitelman toteutumisesta (tavoite 90 %, toteuma 98 %) koskevat tavoitteet. Sähköisten palvelujen määrä ja käyttöaste lisääntyi ja keskeisten tietojärjestelmien käytettävyytaso oli erinomainen.

Toiminnallinen tehokkuus

Virasto ei saavuttanut tuottavuutta koskevia tavoitteita, koska tuottavuustavoitteen laskennan mukainen panos on sekä työn tuottavuuden että kokonaistuottavuuden tapauksessa noussut merkittävästi vuodesta 2011. Trafin mukaan jo hyväksytty talousarvio merkitsi tosiasiallisesti laskevaa tuottavuustrendiä. Työn tuottavuus oli -4,90 % (tavoite +1,0 %) ja kokonaistuottavuus oli -3,12 % (tavoite +2,0 %).

Toiminnallisista tehokkuustavoitteista virastolta jäi tuottavuustavoitteiden ohella saavuttamatta myös KT1:n aikataulun ja budjetin toteutumista koskeva tavoite. Aikataulusta virasto pystyi pitämään kiinni, mutta vuosibudjetti 2012 ylittyi. Viraston mukaan ylitys johtui siitä, että eräät vuoden 2011 työt lykkääntyivät, jolloin niiden kustannukset kohdistuivat vuodelle 2012. Tämän lisäksi lykkääntyminen aiheutti myös lisäkustannuksia. Ministeriö on korostanut virastolle KT1:n aikataulun pitävyyden tärkeyttä ja käyttöönoton onnistumista. Tässä virasto siis onnistui. Budjetin ja kokonaisuuden kannalta olennaista on se, että hankkeen kehitysprojektien kokonaisbudjetti pysyi toimintakertomuksen mukaan tavoitteissaan.

Seurattavat mittarit

Ministeriö panee erityisellä tyytyväisyydellä merkille, että viraston työtyytyväisyyskyselyn tulos parani selvästi. Tulos oli 3,5, jossa oli nousua edellisvuodesta 0,3 pistettä. Tavoite oli 3,2. Tätä voi pitää erinomaisen hyvänä saavutuksena viraston organisaatiomuutos huomioon ottaen.

Seurattavissa mittareissa huomio kiinnittyy myös tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden toteumaan (ennakkotieto). Yksityisliikenteessä kuolleiden määrä on alentunut, mutta kaupallisessa ja ammattiliikenteessä määrä on kuitenkin kasvanut. Tämä on seikka, joka ei ole yksinomaan Liikenteen turvallisuusviraston toimintamahdollisuuksien rajoissa, mutta tätä kehitystä ja sen taustoja olisi kuitenkin syytä tarkasti analysoida.

Arvio tilinpäätösanalyysistä

Ministeriö on arvioinut viraston tilinpäätösanalyysiä. Arvioinnissa on otettu huomioon tilintarkastajan näkemykset. Ministeriö kiinnittää tässä tilinpäätöskannanotossa huomiota oleellisimpiin ja merkittävimpiin asioihin.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla. Tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti.

Virasto on esittänyt laskelmat maksuperustelain ja erillislain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta. Erilliset laskelmat on

esitetty myös julkisoikeudellisista ja liiketaloudellisesti hinnoiteltavien suoritteiden kannattavuudesta. Lisäksi on esitetty kustannusvastaavuudet pääsuoriteryhmittäin ja liikennemuodoittain. Kaikista vaadituista osaluista on laadittu Valtiokonttorin määräyksen mukaiset laskelmat. Ministeriö pitää kohtalaisen riittävänä Liikenteen turvallisuusviraston tämänhetkistä työajan kohdentamista kustannuspaikoille etukäteen arvioituina osuuksina. Ministeriö korostaa kuitenkin, että viimeistään KIEKU-järjestelmän käyttöönoton myötä viraston tulee kehittää työajan hallintaansa säädösten edellyttämällä tavalla toimintansa luonne huomioon ottaen.

Viraston on vuoden 2011 tilinpäätöskannanoton mukaisesti laatinut kuvauksen Liikenteen turvallisuusviraston maksustrategiaksi. Viraston tulee huolehtia laaditun strategian ajantasaisuudesta ja toimittaa se ministeriöön seuraavan maksuasetuksen valmistelun yhteydessä.

Arvio viraston sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta

Liikenteen turvallisuusviraston johto on vahvistanut riskikartoitusdokumentit sekä sisäisen valvonnan arviointikehikon. Sisäisen valvonnan tilaa on verrattu COSO ERM -viitekehikseen. Riskienhallintajärjestelmä on osa viraston vuotuista strategista suunnittelua, tulossuunnittelua, tavoitteiden asettamista ja toimeenpanoa. Arvioinnin pohjalta on tunnistettu riskialueita. Sisäisen valvonnan tilaa voidaan pitää pääosin riittävänä. Lausumasta puuttuu edellisessä tilinpäätöksessä mainittujen riskialueiden tilanneanalyysi. Vuoden 2012 osalta riskialueet ovat tärkeitä ja oikeaan osuneita, mutta tunnistettuja riskialueita koskevat konkreettiset kehittämisehdotukset puuttuvat lausumasta. Ministeriö kehottaa viraston kiinnittämään tähän huomiota tilinpäätöksen valmistelussa.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tuloksellisuuden parantamiseksi

Viraston tulee ottaa huomioon tulostavoitteiden arvioinnin yhteydessä edellytetyt toimenpiteet.

Vuoden 2012 aikana virasto on yhdessä ministeriön kanssa jatkanut tulostavoitteiden kehittämistyötä. Vuoden 2013 tulostavoitteiden toteuman arviointia varten on yhdessä valmisteltu erillinen arviointikriteeristö. Viraston tulee yhdessä ministeriön kanssa laatia seikkaperäiset arviointiperusteet myös vuosien 2014 ja 2015 koskevien tavoitteiden toteuman arviointia varten.

Liikenteen turvallisuusviraston on huomioitava Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuksessa esitetyt vaatimukset matka- ja ravitsemuskulujen tosittamisesta. Viraston tulee myös huolehtia siitä, että laskut maksetaan asianmukaisesti eräpäivänä. Viraston on lisäksi huomioitava valtiontalouden tarkastusviraston havainto toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevien tietojen esittämisestä. Toimenpiteet tulee saattaa loppuun tilivuoden 2013 aikana.

Tilinpäätöksessä on esitetty tiedot havaituista väärinkäytöksistä. Kertomusvuonna ilmeni yksi lievä ohjeistuksen vastainen maksuaikakortin vää-

rinkäyttö. Viraston on tehtävä vuonna 2012 havaituista väärinkäytöksistä Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain edellyttämä ilmoitus.

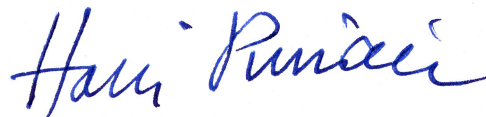
Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tuloksellisuuden parantamiseksi

Tulosohjauksen kehittämistä ja ohjausprosessien selkiyttämistä jatketaan ja tuottavuuden mittaamista kehitetään.

Edelleen tavoitteena on kehittää virastojen ja laitosten sekä ministeriön välistä kumppanuutta.

Merja Kyllönen
Liikenneministeri

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Tiedoksi

Liikenneministeri Kyllönen
Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikennepolitiikan osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikennehallinnon ohjaus -yksikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö, yleinen osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, talousyksikkö

Viestintävirasto

Tilinpäätöskannanotto Viestintäviraston vuoden 2012 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa perustellun tilinpäätöskannanottonsa Viestintäviraston vuoden 2012 tilinpäätöksestä. Kannanotto perustuu talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momenttiin.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Viestintäviraston vuoden 2012 tilinpäätös on selkeä ja kaikki viraston keskeiset toiminta-alueet kattava. Tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja niiden liitteenä esitetyt tiedot on esitetty valtion talousarvioista annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on esittänyt laajakaistahankkeen valtuuden budjetointiin ja laajakaistahankkeen siirrettyjen määrärahojen käyttöön liittyviä havaintoja.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Valtiokonsernin yhteiset tavoitteet - hallitusohjelman toimeenpano

Hallitusohjelman painopisteistä viraston toimintaan erityisesti vaikuttaa talouden kasvupotentiaalia koskeva tavoite. Tämän tavoitteen edistämiseksi on jokainen ministeriö velvoitettu laatimaan oma älystrategia. Viestintävirasto on aktiivisesti osallistunut liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan älystrategian yhteisiin KIDE- hankkeisiin.

Toinen virastoa koskeva tavoite koskee tuottavuuden lisäämistä, jonka edistämiseksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonallalla on osoitettu toimenpiteitä, joihin virasto voi omilla toimin vaikuttaa. Näitä ovat julkishallinnon sähköisen asioinnin ja palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisesti ja uusi valtion vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelma (VATU).

Viestintävirastossa sähköisen asioinnin edistäminen on ollut jo useamman vuoden keskeinen tavoite. Myös valtion VATU -ohjelman tavoitteet on otettu huomioon, kun virasto on suunnitellut omien resurssien käyttöä sekä kehittänyt seurantavuoden aikana omaa organisaatiotaan.

Virasto ei ole tilinpäätöksessään erikseen arvioinut oman toimintansa vaikutusta näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Ministeriö panee kuitenkin tyytyväisyydellä merkille viraston roolin osana hallinnonalan vuoden 2012 toimintaa ja hallinnonalan tavoitteiden saavuttamista.

Poikkihallinnolliset kokonaisuudet

Viestintävirasto edistää useita poikkihallinnollisia tulostavoitteita. Älyratkaisujen käyttöönottoa, interaktiivisen tieto- ja viestintätekniiikan käytön lisäämistä hallinnon ja kansalaisten välisessä kanssakäymisessä sekä tietointensiivisen teollisuuden investointeja Suomeen on edistetty viestintäinfrastruktuurin toimintavarmuutta kehittämällä ja tietoturvaa parantamalla sekä myös omien palveluiden kautta.

Julkisten tietovarantojen avaamisessa Viestintävirasto on ollut edelläkävijä. Jo nyt virasto jakaa viestintämarkkinoita ja -palveluja koskevaa tietoa kansalaisten ja elinkeinoelämän hyväksi monin eri tavoin. Tietojen luovutus Viestintävirastosta on pääsääntöisesti maksutonta ja valtaosa yleisöä kiinnostavista tiedoista on saatavilla viraston verkkosivuilla. Virasto on omalla panoksellaan osallistunut liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan työryhmään, jonka tehtävänä oli tehdä ehdotuksia ja toteuttaa tarvittavia toimia liikenne- ja viestintätiedon uudelleenkäytön edistämiseksi julkisten tietovarantojen avaamiseen liittyvät uudet panostukset keskittyvät viestintäverkkojen tilannekuvan tietovarannon toteuttamiseen, jota kehitetään osana Viestintäviraston tilannekuvahanketta ja sähköisen asiointin integraatioalustaa. Laajempi avaaminen edellyttää kuitenkin rahoituksen sovittamista tähän tarkoitukseen.

Ministeriö toteaa, että Viestintävirasto on toimillaan edesauttanut poikkihallinnollisten kokonaisuuksien eteenpäin menoa, vaikka ei ole siihen tilinpäätöksessään erikseen ottanutkaan kantaa.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Viestintävirasto on osaltaan huolehtinut liikenne- ja viestintäministeriölle asetetuista yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista virastolle asetettujen tulostavoitteiden kautta.

Viraston tehtävä ja painopisteet

Vuoden 2012 aikana Viestintävirasto on toiminta-ajatuksensa ”virasto on rohkea viestintämarkkinoiden ja -palvelujen valvoja ja edistäjä kansalaisten ja elinkeinoelämän hyväksi” mukaisesti edistynyt sille määritellyissä painopistealueissa.

Vuonna 2012 viraston toiminnan painopisteinä olivat Laajakaista 2015 -hankkeen tukiratkaisujen valmistelu, televerkkojen häiriöiden hallinnan kehittäminen sekä valmistautuminen 800 MHz:n taajuusalueen huutokauppaan. Lisäksi vuonna 2012 käsiteltiin eduskunnassa lakimuutokset Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen uudistamisesta, mikä edellytti virastolta merkittävää organisaation sopeuttamista kertomusvuonna sekä valmistamista vuoden 2013 alusta tapahtuvaan uuden rahoitustavan käyttöönottoon. Myös viraston kansainväliset tehtävät olivat viime vuoden aikana merkittävät.

Viestintävirasto on määräyksiään ja ohjeitaan kehittämällä parantanut kriittisen infrastruktuurin edellyttämää verkkojen vaatimustasoa sekä edistänyt

yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeiden toimintojen toimintavarmuutta, energiatehokkuutta ja kuluttajapalveluita.

Tulostavoitteet

Ministeriö kiinnittää kannanotossaan erityistä huomiota lähinnä niihin tavoitteisiin, joita virasto ei saavuttanut tai saavutti erityisen hyvin.

Viestintävirasto on vuonna 2012 saavuttanut lähes kaikki sille asetetut tulostavoitteet. Täysin saavuttamatta jäi yksi tulostavoite sekä yksi toiminnallista tehokkuutta koskeva tavoite.

Vakavien viestintäverkkojen vikatilanteiden määrä ylitti viime vuonna kuten myös vuotta aikaisemmin selvästi asetetun enimmäismäärän. Tämä johtui osittain asianomaisten määräysten tiukentuneesta luokituksesta, jolloin teleyrityksiltä on tullut enemmän vikatilanneilmoituksia. Ylitys oli viime vuonna selvästi pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

Myös postipalveluiden valvonnan postinsaajatalouskohtaiset kustannukset ilman kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksua olivat asetettua tavoitetta suuremmat.

Viraston tuottavuus on kertomusvuonna noussut selvästi yli asetettujen tavoitteiden. Viestintäviraston kokonaistuottavuus kasvoi lähes kymmenyksellä, kun tavoite oli kaksi prosenttia. Työn tuottavuus kasvoi lähes kuudella prosentilla, kun tavoitteena oli yhden prosentin kasvu. Selvät muutokset johtuvat osin laskentaperiaatteiden muutoksista, kun kaikkia uusia palveluita ei ole otettu mukaan laskentaan. Myös edellisvuotta pienemmät televisio-toiminnan ostopalvelut paransivat tuottavuutta.

Seurattavat mittarit

Viestintävirastolla seurattavat mittarit liittyvät henkisten voimavarojen hallintaan sekä valtion tv- ja radiorahaston talouteen. Sekä viraston henkilöstön kokonaismäärässä että työtyytyväisyydessä virasto saavutti asetetut tavoitteet.

Valtion tv- ja radiorahastoon tuloutettava televisiomaksutulojen arviointi on ollut haastavaa, koska katsojien maksuhalukkuutta on ollut vaikea arvioida kun ollaan siirtymässä uuteen, veropohjaiseen järjestelmään. Viraston mukaan katsojien maksuhalukkuus on kuitenkin ylittänyt odotukset, joten tv- ja radiorahaston käyttösuunnitelman¹ mukainen euromääräinen tavoite varojen kertymälle ylitettiin selkeästi.

Arvio tilinpäätösanalyysistä

Ministeriö on arvioinut viraston tilinpäätösanalyysiä. Arvioinnissa on otettu huomioon tilintarkastajan näkemykset. Ministeriö kiinnittää tässä tilinpäätös-kannanotossa huomiota oleellisimpiin ja merkittävimpiin asioihin.

¹ Valtioneuvosto vahvisti 21.12.2011 valtion tv- ja radiorahaston käyttösuunnitelman ajalle 1.1.–30.6.2012, joka korvattiin valtioneuvoston 8.3.2012 vahvistamalla käyttösuunnitelmalla ajalle 1.1.–31.12.2012. Käyttösuunnitelmaa tarkistettiin valtioneuvoston päätöksellä 28.11.2012.

Tilinpäätöslaskelmat ja kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja niiden liitteenä esitetyt tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla. Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu selkeästi ja tavoitteet on raportoitu ja analysoitu hyvin. Tilinpäätöksen sanallinen analysointi on laadittu erinomaisen hyvin helpottaen numeeroiden tulkintaa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastuksessaan kiinnittänyt huomiota valtakunnallisen laajakaistahankkeen valtuuksien budjetointiin vuosien 2009–2012 talousarvioissa ja viraston hankkeelle tekemien myöntöpäätösten maksatuksiin siirretyistä määrärahoista.

Ministeriö toteaa, että valtion talousarviossa noudatettavista budjetointimenettelyistä vastaa liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriö yhdessä. Viestintävirasto kirjanpitoyksikkönä on vastuussa lähinnä tietojen antamisesta. Valtuuslausekkeita on tarkistettu vuoden 2013 talousarviossa ja tämän jälkeen budjetointitapa vastaa siirtomäärärahojen normaalia budjetointia. Kyse on kertaluonteisesta tukiohjelmasta, jolla on osoitettu määrärahat kehyksissä. Määrärahojen peruuttaminen ja uudelleenbudjetointi aiheuttavat turhaa hallinnollista taakkaa, eikä viraston tarvitse ryhtyä em. toimenpiteisiin.

Arvio viraston sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta

Viestintävirasto on käyttänyt monipuolisesti erilaisia tapoja arvioidessaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Vuonna 2012 virasto toteutti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan laatimaan suppeaan arviointikehikkoon perustuvan arvion sisäisen valvonnan tilasta. Arvioinnin johtopäätöksiä hyödyntäen virasto on määritellyt toimenpiteet sisäisen valvonnan kehittämiseksi vuonna 2013. Lisäksi virastossa on suoritettu CAF-itsearviointi vuonna 2011–2012 ja määritellyt toimenpiteet myös vuosille 2012–2014. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma sisältää myös tiedot siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty vuoden 2011 arviointi- ja vahvistuslausuman perusteella.

Ministeriö pitää Viestintäviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointia riittävänä ja toimenpidemäärittelyitä onnistuneina.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö on aikaisemmin kiinnittänyt erityistä huomiota valtakunnallisen laajakaistahankkeen tukihakemusten käsittelyaikojen lyhentämiseen. Tässä Viestintävirasto on tehnyt sen mikä on viraston toimin tehtävissä. Ministeriö on myös kiinnittänyt huomiota julkisten tietovarantojen avaamiseen ja siihen, että virastolla on kuluvan vuoden lopussa käytössä karttamuotoinen ja helppokäyttöinen karttamuotoinen informaatio viestintäverkkojen tilanteesta. Tietovarantojen avaamista on selvitetty ja keskeiset havainnot ja toimenpiteet on esitetty edellä mainitussa hallinnonalan työryhmän loppuraportissa. Viestintäverkkojen tilannekuvahanke on edennyt vuoden 2012 aikana ja tarkemmat etenemistavoitteet on sisällytetty tulossopimukseen 2013–2015. Tavoite tullaan viraston arvioin mukaan myös saavuttamaan.

Aikaisempina vuosina saavuttamatta jäänyt tavoite viestintäverkkojen ja –palveluiden laadukkaasta ja häiriöttömästä toiminnasta on tuottanut tältä osin parannuksia viraston toimintaan. Suurelta osin tämän tulostavoitteen saavuttaminen on kuitenkin riippuvainen kertomusvuoden sääoloista.

Viestintäviraston tulee vuonna 2013 ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta kansallisen kyberturvallisuusstrategian mukaisen kyberturvallisuuskeskuksen toiminta osana virastoa voitaisiin käynnistää vuoden 2014 alusta.

Ministeriö panee tyytyväisyydellä merkille viraston toimenpiteet, joihin se on jo ryhtynyt Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen yhteydessä tuli esiin viraston käyttöomaisuuden hallintaan liittyvien puutteiden korjaamiseksi. Toimenpiteet tulee saattaa loppuun vuoden 2013 aikana.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että Viestintäviraston tulee kehittää viraston tuottavuuslaskentaa vastaamaan entistä paremmin sen muuttuneita tehtäviä. Lisäksi viraston organisaatiota kehitettäessä sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien joustava jatkuvuus on syytä aina varmentaa. Ministeriö toteaa tyydytyksellä, että virasto on tältä osin jo ryhtynyt tarvittaviin toimiin.

Lisäksi ministeriö toteaa, että viraston tulee laatia kuvaus maksupolitiikan yleisistä periaatteista ja toimittaa se ministeriöön seuraavan maksuasetuksen valmistelun yhteydessä.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tuloksellisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on sekä viraston johdon tapaamisissa että tulosneuvotteluissa ottanut esille ne tavoitteet, joissa virasto ei ole saavuttanut sille asetettuja tavoitteita. Tätä menettelyä tullaan edelleen jatkamaan ja sen painopistettä tarvittaessa tarkistamaan.

Ministeriö arvioi tarvetta ryhtyä toimenpiteisiin valtion televisio- ja radiorahastoon tuloutettavien televisiomaksujen jälkiperinnän tehostamiseksi.

Tulosohjauksen kehittämistä ja ohjausprosessien selkiyttämistä jatketaan ja tuottavuuden mittaamista kehitetään.

Edelleen tavoitteena on kehittää virastojen ja laitosten sekä ministeriön välistä kumppanuutta.

Pia Viitanen
Asunto- ja viestintäministeri

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Tiedoksi

Asunto- ja viestintäministeri

Valtiovarainministeriö

Eduskunnan tarkastusvaliokunta

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Valtiokonttori

Liikenne- ja viestintäministeriö, viestintäpolitiikan osasto

Liikenne- ja viestintäministeriö, viestinnän peruspalvelut - yksikkö

Liikenne- ja viestintäministeriö, yleinen osasto

Liikenne- ja viestintäministeriö, talousyksikkö

Valtion televisio- ja radorahasto

Tilinpäätöskannanotto valtion televisio- ja radorahaston vuoden 2012 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa perustellun tilinpäätöskannanottonsa valtion televisio- ja radorahaston vuoden 2012 tilinpäätöksestä. Kannanotto perustuu talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momenttiin.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Tilinpäätös on selkeä. Tilinpäätös on laadittu säännösten mukaisesti ja sen liitteenä olevat tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Rahaston käyttösuunnitelmat

Valtioneuvosto vahvisti 21.12.2011 rahaston käyttösuunnitelman ajalle 1.1.–30.6.2012, joka korvattiin valtioneuvoston 8.3.2012 vahvistamalla käyttösuunnitelmalla ajalle 1.1.–31.12.2012. Käyttösuunnitelmaa tarkistettiin valtioneuvoston päätöksellä 28.11.2012. Tarkistukset johtuivat Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen uudistamisesta, joka toteutettiin vuoden 2013 alusta lukien. Uudistuksella oli vaikutuksia rahaston kertymään jo vuonna 2012, mikä otettiin huomioon käyttösuunnitelmien valmistelussa. Käyttösuunnitelmassa asetettiin euromääräiset tavoitteet televisiomaksukertymälle ja varojen käytölle. Rahastolle ei ole asetettu muita erillisiä rahastoa koskevia tulostavoitteita.

Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen uudistaminen vaikutukset rahastoon

Televisiomaksua korotettiin kolmella prosentilla vuoden 2012 alusta, mutta maksuvelvollisuuden päättyminen 31.12.2012 vähensi vuoden 2012 televisiomaksukertymää, koska televisiomaksut suoritetaan ennakkomaksuna yhden, kolmen, kuuden tai kahdentoista kuukauden jaksoissa. Kertymään vaikutti myös televisioilmoitusten määrän aleneminen noin 29 700 ilmoituksella vuoden 2012 aikana. Vastaavasti Yleisradio Oy:lle voitiin osoittaa aiempaa vähemmän varoja julkisen palvelun kustannusten kattamiseksi. Lisäksi varauduttiin siihen, että jo maksettuja, vuodelle 2013 kohdistuvia maksuja joudutaan palauttamaan. Palautettavia maksuja syntyi, koska laskutuskauden muutokset televisiomaksujen laskutuksessa käytettävään tietojärjestelmään voitiin tehdä vasta sen jälkeen, kun eduskunta oli hyväksynyt uudistuksen edellyttämät lakimuutokset kesäkuussa 2012.

Rahaston toiminnan lainmukaisuus

Rahaston varojen kerääminen ja hoito on järjestetty valtion televisio- ja radio-toiminnasta annetun lain 3 §:n ja 4 §:n mukaisesti. Rahaston varoja on käytetty lain 5 §:ssä määriteltyihin tarkoituksiin.

Julkisen palvelun uudistuksesta johtuvasta rahaston tulojen aiempaa alhaisemmasta kertymästä huolimatta rahaston 3 §:n mukainen tarkoitus on toteutunut, eikä muutoksella ollut vaikutusta tarjotun julkisen palvelun laajuuteen. Yleisradio Oy:n liikevaihto vuonna 2012 oli 422,7 miljoonaa euroa. Liikevaihto sisälsi vuonna 2012 kertyneet televisiomaksutulot rahastosta sekä vuoden 2011 lopussa yhtiön taseessa olleet jaksotetut televisiomaksuennakot. Liiketoiminnan muita tuottoja oli 33,4 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen erä on 14,8 miljoonan kertaluonteinen myyntivoitto yhtiön Tampereen Tohlopin kiinteistön myynnistä Technopolis Oy:lle. Yhtiön tilikauden tulos oli 3,7 miljoonaa euroa voitollinen. Yleisradio Oy oli varautunut rahoitusmuutoksesta johtuvan kassavajeen kattamiseen vieraalla pääomalla (pitkäaikainen korollinen laina), jonka suuruus oli noin 70 miljoonaa euroa. Vieraan pääoman hoitoon ja takaisinmaksamiseen tarvittavat varat katetaan pitemmällä aikavälillä rahastosta saatavista tuotoista.

Rahaston käyttösuunnitelman toteutuminen

Televisiomaksujen maksuperusteinen kertymä vuonna 2012 oli 380, miljoonaa euroa ja se ylitti käyttösuunnitelman tuloarvion 10,2 miljoonalla eurolla. Lain mukaiset maksujen perimisestä ja tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset olivat 9,3 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat noin 1,4 miljoonaa arvioitua pienempinä. Liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön ja rahaston tilin-tarkastukseen budjetoidut erät toteutuivat hieman arvioitua pienempinä. Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseen voitiin tilittää 364,0 miljoonaa euroa eli 10,2 miljoonaa euroa arvioitua enemmän.

Valtioneuvoston marraskuussa 2013 hyväksymän käyttösuunnitelman tarkistuksen perustelumuistiossa todetaan seuraavaa: 'Ottaen huomioon valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain 1 §:n mukaisen tarkoituksen voidaan vuoden 2012 aikana Yleisradio Oy:lle tulouttaa tällä päätöksellä vahvistettavassa käyttösuunnitelmassa arvioitua enemmän, jos televisiomaksutuloja kertyy käyttösuunnitelmassa arvioitua enemmän. Tuloutus voi ylittää käyttösuunnitelmassa arvioitua muutoinkin edellyttäen, että vuonna 2013 tapahtuvat maksupalautukset voidaan toteuttaa, eikä vuonna 2013 rahastosta tapahtuva lain 5 §:n mukainen kustannusten kattaminen muutoinkaan vaarannu.' Vahvistettua suunnitelmaa suurempi tuloutus on perusteltua, koska se vähensi Yleisradio Oy:n tarvetta toiminnan rahoitukseen vieraalla pääomalla siirtymäkauden aikana.

Rahaston varojen kertymä ja käyttö

Vuonna 2012 rahaston suoriteperusteinen kertymä oli 333,8 miljoonaa euroa, mikä on noin 134,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2011. Tulot koostuivat kokonaisuudessaan televisiomaksuista, jotka laskutettiin ja kirjattiin tuotoiksi vuonna 2012. Kertymää pienensi aiemmas- ta se, että heinäkuusta lähtien kaikkien televisiomaksujen laskutuskaudet

päätyivät 31.12.2012. Vuoden 2011 lopussa rahaston taseessa oleva saatavakanta oli 60,4 miljoonaa euroa ja vuoden 2012 tilinpäätöksessä huomattavasti pienempi eli 18,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2011 lopun suuresta saatavakannasta johtuen vuonna 2012 maksuperusteinen tulo-kertymä (380,0 miljoonaa euroa) oli huomattavasti suurempi kuin suoriteperusteinen kertymä (333,8 miljoonaa euroa). Kassavirtaa kertyi sekä vuonna 2011 että vuonna 2012 laskutetuista tuloista. Edellä kuvatusta johtuen tilikauden tulos muodostui alijäämäiseksi.

Vuonna 2012 rahaston varoja on käytetty Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseen 364,0 miljoonaa euroa, mikä on 93,0 miljoonaa euroa edellisvuotista vähemmän. Yleisradio Oy maksaa saamistaan varoista arvonnalisäveron (9 %). Vaikutuksia Yleisradio Oy:n julkisen palvelun toimintaan on kuvattu edellä kohdassa *Rahaston toiminnan lainmukaisuus*.

Rahaston toiminnan kulut vuonna 2012 olivat 9,5 miljoonaa euroa. Summa muodostui palvelujen ostomenoista eli Viestintäviraston kulut rahastoon kerättävien maksujen perimisestä ja tarkastuksesta sekä liikenne- ja viestintäministeriön käyttöön osoitetusta määrärahasta. Toiminnan kulut olivat 0,4 miljoonaa pienemmät edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2012 lopussa seuraavalle vuodelle siirtyneiden varojen määräksi muodostuu 14,4 miljoonaa euroa. Summa sisältää rahaston jakamattomat varat (8,5 miljoonaa euroa) ja palautettavista televisiomaksuista koostuvat lyhytaikaiset velat (5,9 miljoonaa euroa).

Rahaston jakamattomista varoista tullaan jatkossa kattamaan valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain vuoden 2013 alusta muutetun 5 §:n mukaisiin menoihin eli Viestintäviraston rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset sekä Yleisradio Oy:stä annetun lain 6 a §:n mukaisten ennakoarviointien toteuttamisesta aiheutuvat menot. Esimerkiksi vuonna 2013 Viestintäviraston menoiksi on arvioitu 3,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 noin 0,8 miljoonaa euroa. Ennakoarviointeihin arvioidaan käytettävän vuosittain noin 50 000 euroa.

Televisiomaksujen palautuksista valtaosa pystytään palauttamaan televisiomaksuasiakkaille vuoden 2013 alkupuoliskolla. Vuoden 2012 lopussa rahaston saatavakannassa arvioidaan vuonna 2013 kertyvän tuloja noin 9,0 miljoonaa euroa. Televisiomaksujen palautuksia ja saatavien perintää jatketaan valtion televisio- ja radorahaston muuttamisesta annetun lain (475/2012) siirtymäsäännösten mukaan vuoden 2017 loppuun.

Rahaston hallinnointi Viestintävirastossa

Valtion televisio- ja radorahastolla ei ole omaa organisaatioita, henkilöstä tai omaisuutta. Rahaston hallinnoinnista vastaa Viestintävirasto. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Viestintäviraston tulossopimuksessa mainittujen, rahaston hallinnoinnin seuranta- ja raportointikohteiden osalta ministeriö viittaa Viestintäviraston tilinpäätöksestä antamaansa kannanottoon.

Arvio tilinpäätösanalyysistä

Televisio- ja radorahaston tilinpäätösanalyysi on selkeä. Tilintarkastuskertomuksen perusteella tilinpäätöslaskelmat on laadittu ohjeistuksen mukaisesti. Rahastosta on maksettu vuonna 2012 10,2 milj. euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua enemmän Yleisradio Oy:lle. Tähän liittyen tilintarkastajat kiinnittivät huomiota perustelujen riittävyyteen. Lisäksi tilinpäätösinformaatioon vuosien väliseen vertailtavuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Arvio rahaston sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta

Rahaston hallinnoinnista vastaa Viestintävirasto ja näin ollen rahaston sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslauselma perustuu Viestintäviraston sisäisen valvonnan periaatteisiin.

Viestintävirasto on arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa valtioneuvoston asettaman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan laatiman suppean arviointikehikon mukaisesti. Arviointikehikko käsiteltiin ja sen tulokset vahvistettiin viraston johtoryhmässä.

Lausumassa on esitetty sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta suoritettujen arvioinnin keskeiset tulokset. Lausumassa on myös esitetty viraston toimenpiteet sisäisen valvonnan kehittämiseksi rahaston hallinnoinnin osalta. Ministeriö pitää valtion televisio- ja radorahaston sisäisen valvonnan arviointia pääosin riittävänä ja toimenpidemäärittelyitä onnistuneina. Edellisessä tilinpäätöksessä mainittujen riskialueiden tilanneanalyysin esittäminen olisi myös perusteltua.

Virasto on itse taloussäännössään korostanut, että sisäinen valvonta on osa Viestintäviraston johtamista ja että sen koko johto on vastuussa valvontaprosesseista. Samoin viraston riskienhallinta on osa viraston toiminnan ohjausjärjestelmää ja viraston johtamista. Ministeriö katsoo, että virasto on linjannut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan roolin onnistuneesti.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tuloksellisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriön vuoden 2011 tilinpäätöskannanotossa edellyttämät televisiomaksujärjestelmän alasajoon liittyvät toimet on toteutettu ja siirtyminen uuteen rahoitusjärjestelmään on sujunut moitteettomasti.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että Viestintäviraston tulee ryhtyä seuraaviin toimiin valtion televisio- ja radorahaston toiminnan kehittämiseksi:

1. Valtion televisio- ja radorahaston televisiomaksujen maksukertymästä ja rahaston varojen käytöstä tulee raportoida ministeriölle puolivuositain. Rahaston hallinnointia koskevat asiat voidaan käsitellä ministeriön ja viraston tulosneuvottelun yhteydessä.

2. Viestintäviraston tulee arvioida toimia, jolla televisiomaksujen palautuksen ja jälkiperinnän kustannukset voidaan minimoida.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tuloksellisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö ryhtyy seuraaviin toimiin valtion televisio- ja radiorahaston toiminnan kehittämiseksi:

1. Ministeriö tekee vuosittain esityksen valtion talousarvioesitykseen uuden määrärahamomentin, jolla valtion talousarviosta siirretään valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muuttamisesta annetussa laissa säädetty määrä rahastoon julkisen palvelun rahoittamiseksi.
2. Ministeriö pyrkii siihen, että päätös varojen siirtämisestä valtion talousarviosta valtion televisio- ja radiorahastoon voitaisiin tehdä hyvissä ajoin ennen tilikauden 2013 alkamista.
3. Ministeriö arvioi tarvetta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin valtion televisio- ja radiorahastoon tuloutettavien televisiomaksujen jälkiperinnän tehostamiseksi.

Pia Viitanen
Asunto- ja viestintäministeri

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Tiedoksi

Asunto- ja viestintäministeri
Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Liikenne- ja viestintäministeriö, viestintäpolitiikan osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, viestinnän peruspalvelut
Liikenne- ja viestintäministeriö, yleinen osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, talousyksikkö

Ilmatieteen laitos

Tilinpäätöskannanotto Ilmatieteen laitoksen vuoden 2012 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa perustellun tilinpäätöskannanottonsa Ilmatieteen laitoksen vuoden 2012 tilinpäätöksestä. Kannanotto perustuu talousarvioasetuksen 66 i §:n 1 momenttiin.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Ilmatieteen laitoksen tilinpäätös on selkeä ja se on laadittu valtion talousarviosta annetun asetuksen ja säännösten edellyttämällä tavalla. Tuloksellisuuden raportointi on ollut asianmukaista ja riittävää.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole ollut 23.4.2013 annetussa tilintarkastuskertomuksessa huomauttavaa tilinpäätökseen. Tilintarkastajan vuosiyhteenvedossa on kolme suositusta Ilmatieteen laitoksen maksullisen toiminnan sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Ilmatieteen laitoksen visiona on olla ilmakehä- ja meriosaamisen kansainvälinen edelläkävijä, joka toimii suomalaisen yhteiskunnan turvallisuuden ja menestymisen takaamiseksi.

Ilmatieteen laitos on palvelu- ja tutkimuslaitos, joka tuottaa yleisen turvallisuuden ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta tärkeitä sää-, meri- ja ilmastopalveluja. Laitos tuottaa laadukasta havainto- ja tutkimustietoa ilmakehästä ja meristä. Tämän osaamisensa laitos yhdistää palveluiksi, joita se tuottaa tehokkaasti yleisen turvallisuuden edistämiseksi sekä ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Ilmatieteen laitoksen ympärivuorokautinen toiminta tukee viranomaisien, yritysten ja kansalaisten toimintaa myös silloin, kun sää, meri ja luonto tuovat eteen erityishaasteita.

Tulossopimuksessa on määritelty Ilmatieteen laitoksen rooli hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa. Laitos tuottaa tietoa ja palveluja liikenneturvallisuuden ja muiden yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvallisuuden tarpeita varten sekä toimii johtavana asiantuntijana ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi Ilmatieteen laitos osallistuu myös useille muille hallinnonaloille asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Ilmatieteen laitoksen välisessä monivuotisessa tulossopimuksessa vuosille 2012–2015 määritellään tavoitteet yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan painopistealueita ovat sää ja turvallisuus: yhteiskunnan sääherkkyyteen reagoiminen, ilmastonmuutos ja yhteiskunta: tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi, Itämeri ja arktiset alueet: lisääntyneisiin ympäristöriskeihin vastaaminen palveluja kehittämällä, liikenne ja energia: älyliikenteen edistäminen, sekä inhimillisen pääoman kehittäminen.

Ilmatieteen laitos on toimillaan edistänyt hallitusohjelman toimeenpanoa sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi Ilmatieteen laitos on mm. toiminut valtakunnallisesti merkittävänä edelläkävijänä julkisin varoin tuotettujen tietovarantojen avaamisessa kansalaisten ja yritysten käyttöön. Tämä kehittämistyö jatkuu edelleen. Ilmatieteen laitos on myös valtakunnallisesti keskeinen toimija mm. säähän ja turvallisuuteen, ilmaston muutokseen ja Itämeren tutkimukseen liittyvissä kysymyksissä.

Tulostavoitteiden toteutuminen

Ilmatieteen laitos saavutti tulossopimuksessa sille asetut tavoitteet hyvin lähes kaikilla osa-alueilla. Laitoksen tuloksissa saavutettiin vuonna 2012 useita kaikkien aikojen ennätyksiä. Useiden mittareiden osalta kehityksen suunta on nouseva, tai laitos keskittyy jo saavutetun korkean tavoitetason ylläpitämiseen.

Ilmatieteen laitoksen sääennusteiden osuvuus on ollut viime vuosien tavoin kiitettävää. Useiden mittareiden, kuten lämpötila- ja tuuliennusteiden osuvuuden, osalta saavutettiin kaikkien aikojen ennätyksiä. IT- ja havaintojärjestelmien toimivuus oli erittäin korkealla tasolla.

Ilmatieteen laitoksen www-sivut ovat valtionhallinnon ylivoimaisesti suosituimmat. Sivuilla tehtiin kaikkien aikojen kävijäennätys heinäkuun ukkosmyrskyjen aikaan. Ministeriö pitää tärkeänä luotettavan ja viranomaisvastuulla tuotetun sää-, turvallisuus- ja tutkimustiedon pitämistä kansalaisten ja yritysten saatavilla sähköisesti Ilmatieteen laitoksen omilla nettisivuilla, erilaisina mobiili- jne. sovelluksina sekä edelleen hyödynnettävissä olevana tietovarantona.

Ilmatieteen laitoksen koko yhteiskuntaa laajalti koskettavan ja hyvin poikkihallinnollisen toiminnan luonteen johdosta ministeriö pitää erittäin myönteisenä asiana laitoksen huomattavan korkeaa asiakastytyvyytyyden ja sidosryhmätyytyväisyyden tasoa. Jatkossa laitoksen haasteena on ylläpitää asiakkaiden ja sidosryhmien korkea tyytyväisyyden taso ja kehittää sitä edelleen mielekkäällä ja kustannustehokkaalla tavalla.

Toiminnallista tehokkuutta mittaavat tulostavoitteet liiketaloudellisten ja yhteisrahoitteisten suoritteiden kustannusvastaavuudesta ylittyivät merkittävästi. Ulkopuolisen rahoituksen osuus oli 65 % yhteisrahoitteisen tutkimustoiminnan kokonaiskustannuksista tavoitteen ollessa 50 %. Ministeriö pitää osuutta korkeana, joskin se on selvä osoitus laitoksen kilpailukyvästä tutkimusrahoitusta hankittaessa ja laitoksen tekemän tutkimustyön

asiakaslähtöisyydestä ja korkeasta laadusta. Ministeriö on pitänyt noin 50 % osuutta suosituksena, koska korkean ulkopuolisen rahoitusosuuden riskinä on sen alkavan suunnata laitoksen toimintaa pois tulossopimuksen mukaisilta painopistealueilta ja tavoitteista. Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa rahoitussuhteen kehittymistä. Asian arviointiin vaikuttaa myös vireillä oleva valtionhallinnon tutkimuslaitosuudistus ja sen vaikutukset Ilmatieteen laitokselle valtion talousarviossa myönnettävään tutkimusrahoitukseen.

Työn tuottavuuden kehittyminen ja kokonaistuottavuuden kehittyminen jäivät selkeästi alle tulostavoitteen, ja mittariarvot heikkenivät edelleen vuodesta 2011. Toiminnalliseen tehokkuuteen liittyvän tiedon oikeellisuuden ja riittävyteen tulee edelleen kiinnittää huomiota. Työn tuottavuuden ja kokonaistuottavuuden kehittymisen keskeisiä indikaattoreita tulisi selkeyttää siten, että ne soveltuisivat paremmin laitoksen toiminnan luonteeseen ja kuvaisivat aidommin laitoksen tuottavuuskehitystä. Nykyiset mittarit eivät esimerkiksi huomioi palvelutuotteiden laadun ja vaikuttavuuden paranemista, kykyä lisätä kilpailtua tutkimusrahoitusta tai pitkän tähtäimen yhteiskunnallisia hyötyjä tuottavia merkittäviä investointeja. Mittareiden kehittämistyötä tulee jatkaa yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.

Ilmatieteen laitoksen työtyytyväisyysindeksi saavutti uuden ennätyksen 3,74. Ministeriö pitää saavutusta erinomaisena, etenkin kun vireillä oleva valtionhallinnon tutkimuslaitosuudistus ja suunniteltu valtion IT-toimintojen keskittäminen ovat työllistäneet Ilmatieteen laitoksen johtoa merkittävästi ja aiheuttaneet hämmennystä henkilöstössä laitoksen toiminnan jatkuvuudesta, tutkimusrahoituksen tulevaisuudesta ja toiminnan kannalta kriittisen infrastruktuurin tulevaisuudesta. Molempien hankkeiden valmistelu on edelleen kesken.

Seurattavat mittarit

Ilmatieteen laitos ja liikenne- ja viestintäministeriö ovat viime vuosina kehittäneet yhteistyössä tulossopimuksen mittareita. Monivuotisen tulossopimuksen käyttöönoton yhteydessä osa mittareista uudistettiin. Tätä kehittämistyötä tulee jatkaa edelleen.

Osassa mittareita on jo saavutettu tulevien vuosien tavoitetasoja, joten mittareiden haasteellisuutta tuloksellisuuden parantamiseksi on perusteltua tarkastella niiden vaativuutta lisäävään suuntaan. Joidenkin mittareiden osalta tulee kuitenkin huomioida, että saavutettua tasoa korkeampia tuloksia ei ole realistista edellyttää, jolloin tavoitteiden asettamisessa on perusteltua keskittyä jo saavutetun korkean tason ylläpitämiseen.

Arvio tilinpäätösanalyysistä

Ministeriö on arvioinut viraston tilinpäätösanalyysiä. Arvioinnissa on otettu huomioon tilintarkastajan näkemykset. Ministeriö kiinnittää jatkossa huomiota vain oleellisempiin ja merkittävämpiin asioihin.

Tilinpäätöslaskelmat on säännösten mukaisesti ja niiden liitteenä esitetyt tiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä

tavalla. Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu selkeästi ja tavoitteet on raportoitu ja analysoitu pääsääntöisesti hyvin. Tilinpäätöksen sanallinen analysointi on esimerkillisen hyvää helpottaen numeroiden tulkintaa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on suositellut, että Ilmatieteen laitos selvittää, voidaanko vain osalle julkisoikeudellisten suoritteiden asiakkaista hyvittää suorituksia jälkikäteen (ns. ylijäämätasaus).

Valtiontalouden tarkastusvirasto on edelleen suositellut, että Ilmatieteen laitos tarkistaa maksullisen toiminnan osalta taloussäännön kuvauksia tulojen käsittelystä erityisesti laitoksen ja palvelukeskuksen työnjaon osalta. Lisäksi maksullisen toiminnan laskujen arvonlisäveromerkinnot tulisi tarkistaa vastaamaan suoritteiden arvonlisäverottomuuden perustetta.

Sää- ja tutkatietojen sekä lentokenttähavaintojen muuttuminen maksuttomaksi vaikuttaa tuotteiden hinnoitteluun. Maksuasetuksen päivityksen yhteydessä syksyllä 2013 Ilmatieteen laitoksen tulee tarkistaa hinnoittelunsa perusteet. Laitoksen tulee laatia maksuasetuksen päivityksen yhteydessä ehdotus laitoksen maksupolitiikan yleisiksi periaatteiksi.

Arvio laitoksen sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta

Ilmatieteen laitos on käyttänyt valtiovarainministeriön controller-toiminnon suositusten mukaista COSO ERM –viitekehystä arvioidessaan laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Lausuma sisältää tietoja vuoden 2012 tehdyistä toimenpiteistä. Ministeriö toteaa, että arviointilausumassa olisi hyvä esittää tehdyn arvioinnin keskeiset tulokset ja niihin liittyvät kehittämistoimenpiteet tulevana vuotena sekä niiden seuranta.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksissa ei ole tullut sisäisen valvonnan osalta esiin olennaista huomautettavaa.

Toimenpiteet, joihin laitoksen on tarpeen ryhtyä tuloksellisuuden parantamiseksi

Tulostavoitteiden ja –mittareiden kehittämistyötä tulee edelleen jatkaa yhteistyössä ministeriön kanssa.

Ilmatieteen laitos on sopinut eräiden asiakkaidensa palvelusopimuksissa julkisoikeudellisten suoritteiden ylijäämätasauksesta. Tilintarkastajan vuosiyhteenvedossa olevan suosituksen mukaisesti laitoksen tulee selvittää, voidaanko sopimuksen perusteella vain osalle julkisoikeudellisten suoritteiden asiakkaista hyvittää maksullisia suorituksia jälkikäteen, sekä tarvittaessa ryhtyä selvityksen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ministeriö kehottaa Ilmatieteen laitosta ottamaan huomioon Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen vuosiraportista ilmenevät suositukset ja toimittamaan ministeriölle selvityksen niistä puolivuosisraportoinnin yhteydessä.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tuloksellisuuden parantamiseksi

Tulosohjauksen kehittämistä ja ohjausprosessien selkiyttämistä jatketaan ja tuottavuuden mittaamista kehitetään.

Edelleen tavoitteena on kehittää virastojen ja laitosten sekä ministeriön välistä kumppanuutta.

Merja Kyllönen
Liikenneministeri

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Tiedoksi

Liikenneministeri
Valtiovarainministeriö
Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Liikenne- ja viestintäministeriö, yleinen osasto
Liikenne- ja viestintäministeriö, kehittämissyksikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö, talousyksikkö